

Nro. 40.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Májusnak 19-dik napján 1795.
esztendőben.*

Lengyel Ország.

Sokkal többet szenvedtek a' szegény Lengyelek az utolsó revolutiónak kezdetétől fogva, mint az előbbi revolutiókban. Ezekben a' hazafiak nyomorgatták egymást ; az utolsóbban pedig a' a' hazafiakon kívül az idegen nemzetbéli hadi seregek is sanyargatták őket, 's olly inségbe ejtették, mellyből nem egy hamar, nem is egy könnyen fognak ki szabadúlni. Mások felett panaszkodnak az Oroszok ellen, a' kik, a' mint néhány *Warsóviai* levelek bizonyittyák, tsaknem az utolsó falattyaikat is ki ragadták szájaikból, e' mellett boszféúsággal, gyalázattal, és minden gonofznak nemével illették őket. Akármint vigyázták a' vezérek, akármelly keményen tilal-

mázták a' szegény lakosoknak meg sértéseket, keveset használhattak, mivel mindenütt magoknak jelen lenni nem lehetett, csak annyiba hajtották a' ki adatott tilalmazó parantsolatokat, mintha nem is látták, nem is hallották volna. — A' lakosok gyakorta való panaszaiknak meg enyhítésére, azt a' rendelést tette *Buxhövden* Orosz Generális, hogy minden Lengyel tartományok Commissáriusokat rendellyenek, a' kik akárhová marsirozzanak az Orosz seregek, akár nagy, akár kis tsapatban mennyenek, mindenütt, mindenkor, 's minden nyomaikban kövessék őket, és semmiképen ne engedjék bofzúsággal illetetni a' lakosokat.

Ugyan ez a' nevezett Orosz vezér azt a' parantsolatot hirdetette ki leg közelébb *Warsóvia* városában, hogy minden ottan mulató idegen személyek tanú bizonyság levelet szerezzenek magoknak, különben meg fogatván keményen meg fognak büntettetni. *Chelmben* ki doboltatott, hogy minden birtokos urak szorgalmatossan vigyázzanak jobbágyaikra, miveltelessék szántó földjeiket, és vetéshez való maggal is segítsék a' szegényeket. Ugyan oda, tudniillik *Chelmben* igen sok réz pénzrel tellyes hordók küldettek. Ennek a' réz pénznek egyik oldalán a' Császári tzimmer, úgymint, a' fekete sas, 's alatta néhány zászlók vagynak fel mettzetve, illyetén felül irással: *Monet. Aer. Exercit. Caes.* a' másik oldalán pedig ez: *III Grossi Polon. 1795*; és már ennek a' pénznek a' neme is folyamatosan vagyon Lengyel Országának azon tartományaiban, a' mellyekben Austriai seregek fekszenek.

A' ki Lengyel Országának fekvését, földjének minémüséget, productumait, más tartományokkal való egyesülését, kereskedésbéli szövetségét fundamentomosan érti és esméri; éppen nem tsudálkozik jelenvaló szomorú és nyomorúságos állapottyán. Annyi javaival áldotta meg a' jól tévő természet ezt az országot, hogy nemcsak ma-

goknak a' lakosoknak, hanem más szomszéd tartományoknak szükségére is elegendők. Kiváltképen sok javaival szokott élni a' Német Birodalom, a' hova a' bődög és tsendes időkben, éltendönként két sőt három száz ezer darab ökröt, juhot és lovat is, igen sok búzát, gabonát, mézet, viaszt, marha bőrt, fagygyút, vaiznat, építésre való fát, anis magot, köményt, potast, avagy hamuzsirt, 's több effelé dolgokat küldöttek, nemcsak Német Országba, hanem Angliába, Hollandiába, Dániába és Svéciába is, mellyeknek árán, mivel magoknak sem fabrikáik és manufacturáik, sem hires mestereik nem vóltak, posztót, selyem és szőr matériát, és mindenféle luxushoz való portékákat vittek vilzsa hazájokba. Igy vólt Lengyel Orzágnak dolga a' revolutio előtt, most pedig nemcsak semmi gabonát, szarvas marhát, 's egyéb bent le irt productumokat nem adhat a' szomszéd nemzeteknek, sőt kéntelen mindennapi kenyérét is idegenektől venni, szántó vető földjei miveletlenek, lovát, ökrét, tehenét, juhát, sertését, rész szerént magok a' confoederátusok el ragadozták, rész szerént, az Országban fekütt idegen hadi népek meg emélesztettek, és vagy igen keveset, vagy épen egy fillért sem fizettek azokért. Ezen nyomorúságot meg tetézte a' Warsóviai úgy nevezett nemzeti Tanátsnak végzéséből készitetett 60 millió papiros pénz, mellynek a' revolutiónak meg fojtatása után semmi hasznát nem vehetvén a' kereskedők, mind kész pénzeket, mind hiteleket egészlen el vesztették.

Török Birodalom.

Descorches polgár helyett *Vergniak* rendeltetett a' Konstántzinápolyi Fr. követségnek folytatására. El fogadására fényes készülétek tétetnek, és a' mint némelleyek okoskodnak, ekkor világosan meg fogja esmérni a' fényes Porta a' Fr. republikának valóságát, és mástól nem függését, mellyén a' Prussiai követ is nagyon munkálódik.

Konstántzinápolyban is tudva vagyón, hogy Oláh Országának határain számos Orosz seregek gyüllőnek öszve, és hogy mindennap szaporodjanak, melly miatt nem kevés félelemben, és szorgalmatosságban vagynak a' muszulmanok. Sokan azzal biztattyák magokat, hogy a' mind Török Országban, mind az Orosz Birodalomban úralkodó nagy szükség miatt, akár mint tétessenek a' hadi készületek, ki nem üthet a' hadakozásnak lángja. *Smirnában*, Nátoliának igen nevezetes és gazdag kereskedő városában kevés idővel ennek előtte világos nyomai tapasztaltattak a' dög halálnak. — A' Konstántzinápolyba menő, 's onnan másuvá küldetett kurirok gyanúságba ejtették a' muszulmanokat az iránt, hogy a' fényes Porta szoros szövetségre lépett légyen a' Fr. respublikával, *Prussióval*, *Svéciával*, *Dániával*, és *Hollandiával*. A' Spanyol követnek közbenjárósága által mind a' *Skutari* Bassa, mind a' Szerviában elzten-dőtől fogva zenebonáskodó *Alup* Bassa meg engedzteltettek a' nagy úrral. Az elsőbb olly feltétel alatt, hogy a' hátra lévő közönséges adót, melly elzten-dönként fél millió piásterre megyen, meg fizesse, és 10 ezer recrutát állitson, és küldgyön *Szerviába*; az utólsóbb pedig igen nagy summa pénzt adjon a' Török hadi népnek öregbítésére, és táplálására.

A n g l i a.

Az el múlt hólnapnak végén igen szomorú hírt vettek a' Londoni kereskedők *Amérikából*. — A' *Sz. Vintze* és *Lutzia* szigetekben, nem különben *Grenádában* veszedelmes zenebonák támadtak. A' *Sz. Vintze* szigetében nemtsak az, hogy minden plántákat öszve rontottak, hanem ennekfelette minden fejer lakosokatis meg öldöstek az Indusok. *Sz. Luczia* szigetét elfoglalták a' *Frantziák*, és már *Grenádát* is fel kérték 's kétség kívül ekkorig meg is hódoltatták, minden fekete lakosokat szabadosokká tettek, és fel fegyverkez-

tették. A' republikánusok közül 1500 ember szállott ki *Antigoában*. *Hügue Victor* Frantzia nemzeti képviselő *Guadeloupe* szigetében egy hirdetményt tétetett közönségessé, mellyben tökéletes szabadságot ígért a' Convent képében azoknak az Indusoknak, a' kik fegyvert fognak a' Fr. respublika mellett. Miveligen nyomorgatták őket az Anglusok, sokkal többen engedtek tanátsának, mint sem maga reménylette volna. Az Anglus király egy adressét küldött *April*, közepén a' felső és alsó Parlamentomoknak, mellyben azt kívánja töllök, hogy szerezzenek pénzt a' Wallisi hertzeg adósságának ki fizetésére, és udvari fényességének illendöképen való fel tartására. Igen nagy lárma esett az alsó Parlamentomban e' dolog miatt, sokan a' tagok közül azzal hizelkedvén magoknak ennekelötte, hogy azon adósságot önnön maga a' király fogja le takarítani.

Stanley úr fel olvastatta az 1787-ik és más több esztendőkbéli illyetén értelmű követségeket, mellyekben ígéret tétetett, hogy a' Wallisi hertzeg adósságainak ki fizetésére többé hasonló fel tételek elő nem fognak fordulni. Önnön magának a' hertzegnek érzékenységére bizom, úgymond *Stanley* úr, ha vallyon tanátsos é a' mostani szük és criticus időben újabb terheket rakni a' nép vállaira — többet nem szóllok, ne hogy sértésére legyek a' Wallisi hertzeg ditsösséges rangjának. *Pith* minister önnön maga is sajnállani láttatott, hogy illy kedvetlen fel tétellel kellett a' Parlamentom eleibe menni, de úgymond ő, illő meg gondolni, hogy nem mingyárt, és nem egyfzersmind, hanem apródonként akarjuk azon adósságot ki irtani. Hogyha méltóságához illendő módon akar a' hertzeg élni, minden adósságtól üresnek lenni kell nékie, és az ígértetendő summa is felül nem fogja haladni a' korona örökösnek rendeltetni szokott summát. — Végtére *Május*. 11-ik napja rendeltetett ezen tárgynak szorossabb meg vizsgálására.

Gr. *Fitzwilliam* előbbi Hyberniai vice királynak onnan lett hirtelen való vizsza hivatása nagyon figyelmetessé tette a' felső Parlamentomot. Világos dolog, *úgymond ő*, hogy ez ok nélkül nem lön, jól tudják a' Lordok, de tudom én is, hogy engemet okoznak a' ministerek, én pedig ellenkezót állítok. Leg jobb lészzen engemet kérdőre venni, és törvényessen nyomózni tselekedeteimet, kiváltképen azért, hogy ez nem egy magános embernek, hanem a' Publikumnak ügyét érdekli. *Grenville* ezen fel tételnek ellent akart állani, ellenben a' több Lordok igazságosnak ítélvén *Fitzvilliám* kívánságot, sürgettek, és végbe is vitték azt, hogy azon tárgynak nyomozása meghatározassék.

A' múlt hólnapnak 20-ik napján tartatott Hyberniai parlamentális gyűlésben nagyon sürgette *Grattán* úr a' Hyberniai *Fox*, hogy azon ország-nak jelenvaló környülállásait venné gondolóra a' Parlamentom, és vizsgáltná meg a' *Fitzvilliám* előbbi vice király vizsza hivatásának okait. Az e' miatt támadott lárma egész ejfélig tartott, végtére a' ministeriális részén kívül, mindnyájan meg egyeztenek abban, hogy a' Londoni kabinet bé nem tellyesítette ígéretét. Itt állok, *úgymond ő*, hogy ellenségeim vádjai ellen magamat mentsem, és hazámnak jussait óltalmazsam.

Frigyes Belgyiom.

Daendels és *Dümonceau* Frantzia Generálisok, kiknek mind kettőjöknek a' Hollandiai republika hadi szolgálattyába kellett vólna állani, reménytelenül Párisba mentek. Oda hivatott *Zee-landiának* kormányozója *Blondeau* Generális is. Közönséges szó beszéd Hollandiában, hogy az ott lévő Frantzia ármádiának ismét *Pichegrü* Generál lészzen fő vezérjévé 's a' t. Mind ezekből sok változásokat képzelnek magoknak a' Batavusok.

A' Hollandiai ármádiának organisatiója, az

az, új lábra való tétetése, sok nehézségekkel vagy on öfzve kaptasoltatva, 's e' miatt Juniusnak 18-ik napjára halasztatott. Nagy része ezen nehézségeknek onnan foly, hogy tsak nem fele a' tiszteknek le akarja a' szolgálatot tenni, kiknek helyeiket ki pótolni nem egy könnyen lehet.

A' Fr. respublica 130 millió forintot kíván a' Batavusoktól a' miattok kezdődött hadakozásra tett költségnek ki pótolására, a' melly summából mingyárt az első terminusra 20 milliómot le kell fizetni. A' confederációra ügyelő commissió egy hirdetményt tétetett közönségessé, melly által a' nemzeti gyűlésnek hová hamarább lejendő fel állítására hivattak a' Batavusok. — *van Spaan* a' *Lissabonában* lévő Hollandus követ vizsza hivatott; hanem meg parantsoltatott nékie, hogy jelentse magát a' királyi udvarnál, 's adja tudtára, hogy nem más indító okból hivattatik ő onnan vizsza, hanem hogy más követ küldessen helvére. — *Bonnant* Fr. Generális *Middelburgba* érkeztén, mingyárt tudósította a' Zelándiai Státusokat, hogy ő azon tartománynak ellenségtől való védelmezésére küldetett legyen oda. A' Helvécziai regementek továbbá is állandóan meg fognak a' Hollandiai respublica szolgálatyában maradni; ellenben igen nagy a' desertio a' Hollandus seregek közt, mellynek meg akadályoztatására hasznos rendeléseket tett a' hadi dolgokra ügyelő commissió. Azok a' Hollandus hajók, a' mellyek a' Spanyol Országí kereskedők számára hoztanak Amérikából portékákat, hanem a' többivel együtt le tartóztattak az Anglus kikötő helyekben, szabadon botsátattak. Mivel a' Hollandus kikötő helyekben le nem tartóztattak a' Spanyol hajók, és portékák, azzal hizelkednek magoknak a' Batavusok, hogy az ő Spanyol kikötő helyekben le tartóztatott hajóik is szabadon fognak botsátatni. A' Német Országban járó posta út, melly a' Frantziáknak Hollandiába lett bé nyomulások után egészlen bé rekesztetett,

következésképen a' kereskedés is meg akadályoztatott, már most fel vagyon nyitva, és elsoben is Hamburgba mentenek a' le petsételettet levelek. Ellenben az Austriai tartományokban jövő levelek ennekutánna is fel fognak töretni, és meg vizsgáltni. Valamint a' Frantziák, úgy a' Bata-vusok is a' polgári contractus, az az egygyezés közé akarják a' házasságot számlálni, és a' mint eddig, úgy ennekutánna is a' helységeknek polgári előljárói előtt fog a' párosítás végbe menni.

Olasz Ország.

Azon panaszolkoznak a' *Génuai* levelek, hogy a' Pedemonti hertzezségben lévő Cs. K. armádia által vonatot kordon, és az által a' Szárdiniából oda hordatni szokott gabonának, és eleségnek meg akadályoztatása miatt, érezhetőképen öregbül azon respublikában is a' szükség. Az is öregbíti a' *Génuaiaknak* szorgalmatosságokat, hogy a' Cs. K. seregek mind jobban jobban közelitenek feléjük, 's látogatásokra menni igyekezni láttatnak. Az Olasz Országi Fr. armádiánál sok megjobbítások tétetnek, és valamint a' polgári társaságokban, úgy a' hadi dolgokban is el töröltetik a' *Roberspiere* alkotmánya. *Génuában* is közönségesen beszéltetik a' *Spanyolok*, és Frantziák közt végbe ment békesség, és hogy amazok az utólsóbbaknak engedték volna a' Sz. *Sebestyén*i ki kötő helyet. A' múlt hólnapnak 27-ikén a' *Livornói* ki kötő helybe ment bé a' *Hotham* Anglus admirál kormánya alatt lévő flotta, minekutánna egynéhány hetekig a' Frantzia partok körül olázkodott, de semmi alkalmatosságot nem talált volna a' Fr. flottával való öszve ágaskodásra. Egy Anglus fregátta, az *Argus* nevezetű, *April*. 28-ikán jutott bé a' *Livornói* kikötő helybe, és azt a' hirt vitte oda, hogy a' *Tuloni* kikötő helyben mulató Fr. flotta 20 linea hajóból, 12 fregattából, és ugyan annyi kissebb rangú hajókból áll.

Frantzia Ország.

Lyonban egy guilotiniroztatott kereskedőnek az özvegye két hólnappal ennekelötte ismét férjhez ment, azomban értésére adatván, hogy elsőb férjét a' mostani férje vádolta légyen el a' birák előtt, mérgében egy kútba fojtotta magát. *Máj. első* napján azt parantsolta a' köz bátorságra ügyelő Commissiónak a' Convent, hogy azokat, a' kik vagy szóval, vagy írásaik által a' nemzeti képviselőknek tekintetét kissebbíteni kívánnyák, fogatassa meg, adatassa a' revolúciónális szék kezébe, és örökre küldettesse ki a' Fr. respublikának kebeléből. A' hazájokba visszra ment emigránsok felöl is az a' végzés hozatott, hogy leg ot-tan fogattassanak el, 's itéltessenek meg az előb-bi törvények szerént. A' múlt *Aprilisben* 179 millióra ment a' Frantzia respublikanak jövedelme, ki adása pedig, avagy költsége 817 millióra; és így 637 millióval töbre ment a' ki adott költsége, mint a' bé vett jövedelme. A' nevezett hólnap-nak 28-ik napján két millio livrát rendelt a' Con-vent a' tudományokra; 600 millió a' Frantzia ármádiának táplálására; 10 milliót a' közönséges munkákra; 80 milliót a' szegénységnek fel segél-lésére; 70 milliót a' transportokra; 20 milliót a' tengeri dolgokra, és kolóniákra, és 30 milliót a' fegyver, és puskapor készítésre ügyelő Commis-siókra. A' Fr. ártilléria nyóltz gyalog, és ugyan annyi lovas seregekből fog ennekutánna állani, a' tenger partyán vigyázó pattantyúsoknak szá-ma 14 ezer emberre izaporítatott. A' *Rysseli* kör-nyéken ellenség által meg károsítatott helységek-nek egy millió, 300 ezer livrát ajándékozott a' Convent.

Egy furtsa elméjü, fortélyos, és a' mint lát-tatott, hiv spionnya vólt a' Rénusi Fr. ármádia vezérjének. Midön utólsó jelentését tette vólna, szerentsétlenségére egy szökött Prussus katona oda jutván, fel adta a' Fr. Generálisnak, hogy az

a' spion nemcsak nékie, hanem a' Prussusoknak is hasonló szolgálatot tett. Legottan meg vizsgálta egy olly passus találtatott felső köntösének béllése közt, melly a' *Hohenlohe* örökös herczeg keze írása által vala meg erősítetve. Ezen Prussus szökött katonának 600 livrát ajándékozott a' Convent.

Most ugyan meg lehetős tsendesség vagyon Páris városában (így szól egy oda való közönséges levél); mindazáltal, hogyha tovább is szüksége lészzen a' kenyérnek és eleségnek, lehetetlen a' hamvában gerjedő zenebonának szikráját megfojtani. Mi lehet, így szól ez a' közönséges levél, a' jelenváló rendetlenségnek, békételenségnek, és zürzavarnak valóságos kútfeje? Nem egyéb a' jó igazgatásnak nem lételénél, mivel, a' mint *Thibeaudau* közönségesen megmondotta, minden parantsol, senki sem engedelmeskedik; mivel semmi helyes finántziánk nintsen; mivel még most is sokan találtatnak olyanok, a' kik örömet ismét fel akarnák az öldöklő alkotmányt állítani; mivel még most is sok semmire kellő ember ül a' kormánynon; és mivel senki sints a' maga illendő helyén. Sokan törvényt tesznek, a' kik jobban értenek a' kaptához mint a' törvényekhez; sok hajós kapitányaink vagynak, a' kik jobban értenének a' haj fodorításhoz mint a' hajó kormányozáshoz; sokan birói székekben ülnek, a' polgároknak tehetségeikről, vagyonaikról ítéletet hoznak, azomban még csak olvasni sem tudnak. Mind ezek a' valóságos fundamentom nélkül szükkölködő kormánynak következései. A' dolgoknak természeti rendje és esmérete fel forgattatott, e' miatt semmi bizodalma nintsen a' népnek az előjárókhöz, a' melly mindazáltal el kerülhetetlenül szükséges a' köz Jónak eszközlésére. Mind ezeknek meg orvoslásokra szükség mennél előbb olly kormánnyt fel állítani, a' melly vissza szerezze a' népnek jussait, és a' Conventet is alkalmasossá tegye hivatalbéli kötelességeinek gyakorlására.

A' hatalomnak sokasítása, a' függetlenségnek példázoló képe, mellynél nintsen veszedelmesebb mérge a' szabadságnak, és tsupa tyrannismus. Valameddig ez a' zürzavar meg nem szűnik, addig semmi egyaranyú nyomúságot nem lehet a' Fr. respublikában reményleni 's a' t.

April. 28-ik napján tartatott gyűlésben ismét elő fordult a' meg öletett hazafiak jószágaiknak vizsgálta adatásokról való intézet. *Dourset* a' többi közt nagy tüzzel védelmezte az emberiségnek, és igazságnak ügyét; fontos okokkal megmutatta azt, hogy azoknak confiskált jószágaik igazságtalanság, és ártalmas legyen a' közönséges szabadságnak. A' vétek, *ügymond ő*, és a' virtus személyes tulajdonságok, hát ugyan meg lehet é a' magzatokat szüleiknek vétkeikért büntetni? 's a' t.

B é c s.

Ismét egynéhány regementbéli vitézeknek neveik jegyeztettek fel, a' múlt szerdán költ Bétsi diáriumban, a' kik tudniillik különös vitéz tetteikért arany és ezüst érdem pénz nyeresre méltóknak lenni ítültettek a' Fels. Cs. K. hadi Tanács által. Ezek között a' *Splényi* magyar gyalog regementjéből valók is vagynak egynéhányan, úgy mint *Veres Mihály* vice káplár, a' ki a' véle egygyütt el fogattatott és meg sebesítetett *Sánta* hadnagyot a' Frantzia lovas vadászok kezéből ki mentette, és két *Royal Saxe* regementjéből való huszár által segítettvén, néhány lovas vadászkat meg ölt, és maga is szerentséssen ki szabadult a' veszedelemből. — *Kováts András és Dávid Ferentz* köz emberek hasonló érdem pénzt nyertenek. Az utólsóbb az által tette arra magat érdemessé, hogy midőn az el múlt Májusnak 24-ik napján a' *Splényi* regementje az ellenségre rohant volna, egy Fr. zászló tartót meg ölt, másikat el fogott, és így egyszermind két zászlót nyert, 's e' miatt egy egész Frantzia sereg le hányta fegyverét.

Hadi Környülmállások.

Önnön magok a' táborozó seregek sem tudják, miben legyen dolgok, háború vagyon e' vagy békesség, és olly nagy tsendesség vagyon mind a' két részről, mintha ellenség se vólna a' Rénus bal partyán. A' Párisba küldetett Kolóniai deputátusok közül egyik, úgymint, *Dumont* polgármester vizsgálta jött a' nevezett városba, még pedig fontos dolgokkal meg terheltetve, mellyek még eddig tudtára nem adattak a' Publicumnak.

Egy Manhejmi tudósítás szerént, e' folyó hólnapnak 4-ikén, egy Stafféta küldetett oda *Monachiumból* azzal a' parantsolattal, hogy az induló félben lévő Palatinátusi contingens sereg további parantsolatig állapodjon meg, mellyből békességet reménylenek a' tsendességet óhajtó lakosok. Azonban még is most is készülnek a' Frantziák. *Rheingenheim* előtt nagy sántzot hánytak, 's ágyúkkal meg rakták; a' *Mundenhejmi* töltesen egy régi battériát meg újítottak, 's két nagy öldöklő torkos szerfzámot vontak reája, a' töltésen is szüntelen dolgoztatnak, nappal parasztokkal, éjjel pedig katonákkal. *Májusnak* 5-ikén 16 tábori ágyúk, sok munitziós és tár szekerek mentek *Mutterstadból* *Frankenthálba*, a' következő nap még többek követték.

Elegyes Tudósítások.

A' Nizzai Grófságban lévő Frantzia Generális *Scheerer* azzal kérkedik a' Conventhez küldött levelében, hogy az ő kórmányára bizatott ármádia, már is egynéhányfzor diadalmaskodott a' Piedemonti seregeken. — A' Párisi pennák derekasan marczungják a' mostani nemzeti képviselőket. — A' Bási nagy Tanáts 400 livrát akar költsön fel venni gabona vételre, 's most veszi észre abban tett hibáját, hogy az életnek ki hordását meg engedte az el múlt esztendőben. Most már azzal

menti magát, hogy nem láthatta előre a' mostan uralkodó közönséges szükséget. — Azt beszélnek a' Londoni levelek, hogy oda is egy Frantzia biztos küldetett az oda való ministerium pulsu- sának, az az, verő ere dobogásának meg vizsgálására, és ki tanulására, hogyha vagyon e' hajlandósága a' békességre avagy nints? Lord *Fitzvilliam* Hyberniának előbbi vice királya *April.* 22-ikén audientzián vólt a' királynál, és egéizlen ki nyilatkoztatta a' nevezett orízágnak mostani állapotát. *Párisban* most több kenyér el fogy egy nap, mint *Londonban* 3 nap alatt; ellenben *Londonban* több hús meg eméltetik egy napon, mint *Párisban* 8 nap alatt. Talán, sohol e' világon együgyűbb temetésnek módja nints, mint most *Párisban*. A' hólt testet, mellynek koporsóján egy három színű zászló vagyon, négy ember viszi, és egy Commissárius kíséri. Ezek gyakorta meg szoktak a' kortsma házak előtt pihenni, 's azokba bé menvén, a' meg hólnak egészségéért néhány kantsó bort, vagy üveg pálinkát ki üresíteni. — Igen épületes temetésnek módja! — A' Párisi afzszonyok meg únván a' kokárda hordást, mind le hanyták magokról.

Magyar Ország.

Sopron 13. Máj. Miólta dolgaim miatt itten tartózkodom, egyik mellesleg való foglalatosságom az itt való jelesebb műhelyeknek meg tekintése, mellyekről egy két szóval a' Magyar Kurirban emlékezni nem fog ártani. Nevezetes, és még nagy részében Hazánknak nem is látott *mosztony* (ezt a' szót nem értem, soha se is hallottam, a' Párispápai szó-tárában sem találom fel) a' harisnya szövő szék. Itt nálunk egy Német Országból eredett, és Saxóniában tanult mester telepedett vagy két esztendővel le. Három mosztonnyait, mellyek a' harisnya finom, vagy vastagabb létére nézve vagynak rendelve, Saxóniában készítette,

's kerültek néki mint egy 600 forintyába. Munkájának folyamattya naponként jobbúl.

Másik a' melly hasonlóképen emlékezetet érdemel, a' borkö főző műhely, mellyet itt *Krueg* nevezetű polgár állított fel, 's a' melly nemcsak Hazai, kivált tájéunkbéli termést munkál fel, hanem olly portékát is ad, a' mellynek mind patikáriusok, mind festők egyaránt hasznát vehetik. Leg többet Posonnak és Pestnek küldöz el, 's ezen el múlt első elztendejében munkájának, a' melly ritkaság, nem vesztett. A' Magyarok geniússa szereztesse igyekezetét!

Harmadik, a' melly még tsak készülöben vagyon, a' már előre is esméretes Nádmézfőző műhely. Ez mind érdemére, mind költséges vóltára, mind szélesen terjedő tzellyára nézve majd minden egyéb nálunk próbált igyeketeket felül halad. A' főző kementzének építése derekasan foly, és tsak a' télnek hozszú vólta hátráltatta tökéletességre lett menetelét. Maga az épület az hellyel egygyütt 35 ezer forintokba került. — Az a' helyes rendelés tétetett az intézetnek érdeemes Directorától, hogy a' ki körülötte valami tiztséget viselni akar, actiaiból egynéhányat meg vegyen; hogy úgy magok a' tiztviselők is szorosán az intézetnek elő mozdításához legyenek magok hasznok által köteleztetve. Még eddig úgy látzik mindenféle személlyek elegen jelentik magokat mind az actiák meg vételekre, mind a' hivataloknak kívánására, úgy hogy az utólsókra az első rendbélieknek szük vólta miatt nem fog a' Director alkalmatlan személlyeket választani kéntelenítettni. Reménylik az intézetnek vigyázói, hogy leg alább Juliusban az idén tsak ugyan el kezdhetik a' főzést. — Még egy jegyzést hazafiúi kötelességemnek tartom ezen hír adáshoz hozzá ragasztani, mellyet még eddig az újságok ki nem hirdettek, 's a' melly minden Magyar előtt tizteletesebbekké teszi ezen intézetnek kezdőit, 's ma-

gát az intézetet kellemetesebbé. Semmiféle mester, vagy munkás, vagy elzköz, vagy termés, és az építéshez való dolog benne részt nem vehet, 's nem használtatik, ha tsak nem Magyar Országgi, hogy így az egész intézetnek minden haszna Hazánkra, 's úgy is e' részben szükölködő nemzetünkre háramollyon. A' köfzén bányáról és Spanyol vialz készítő mőhelyről máskor.

Utóflyára két szomorú újságot kell jelentenem. Ma egy hete egynéhány lovat vitt itt nálunk a' fejer ló vendégfogadósnak házi szolgája az úfztatóba, és ittas lévén belé hengeredett, 's belé fűlt. Ugyan azon napra következett éjjel egy ittas polztó metzö nyelig ütötte a' kést mellyébe, de még eddig él. A' következett pénteken, egy hasonló erköltsü polgár agyon akarta lönni testvér hűgát; de a' puska el nem sülvén mások érkeztek szegénynek segedelmére. 's a' t.

Austriai Belgiom.

Egy *Brűszszeli* levélben ezeket olvassuk. — Az itt lévő, és hazánkat mostan kórmányozó Fr. nemzeti biztosok, a' Frantzia kalendárium szerént minden tizedik napot megüneplenek, 's azokon a' környülállásokhoz illő közönséges beszédet tartanak. *Germinálnak* harmintzadik (Aprilisnek 19-ik) napján tartatott a' Stoicismusnak innep napja, mellyen a' Fr. respublika, és Prussiai király közt végbe ment békesség is ki hirdettetett. Minden polgári és hadi tizt viselők felgyűlöltek a' közönség házában, 's onnan processióban mentek a' józan okosság templomába, holott a' Stoicismusról, ennek valóságos eredetéről, és alkotmányairól, 's végtére a' fellyebb említett békességről hofzszas oratiót mondott egy nemzeti képviselő, mellynek végződése után tapsolással nyilatkoztatta ki a' jelenvaló sokaság maga örömet. Az itt fekvő katona őrizet fegyverbe öltöz-

ve gyüllött fel a' szabadtság piatzára, holott egy-
néhányszor tüzet is adott.

Sok Fr. fregátták mentek *Flandriának* tenge-
ri partjaihoz, azon Angliai flotta után való olál-
kodásra, a' melly a' *Dünkerkai*, *Calaisi*, *Boulogni*,
és *Havre de Graci* kikötő helyeket sokáig bloki-
rozta, az az, bé zárva tartotta, és a' *Dünker-*
kai kikötő helyből ki ment 30 kísérő hajóknak
felét el is rablotta.

Az *Ems* vizénél védelmezőleg fogja magát
tartani a' Fr. ármádia; nagyobb ereje pedig *Lu-*
xenburg és *Moguntzia* ellen parantsoltatott mar-
sirozni. Hogy el ne felejtsük, a' vén *Bender* feld-
marsál minapi halottaiból fel támadván, még most
is életben, épségben, és egészségben vagyon. —
Halálának hire abból támadott, hogy a' Luxen-
burgi kórmányozó polgármester meg hólt. A'
Hollandiai respublikához tartozó Flandriában lé-
vő erősségek, úgymint, *Sluis*, *Sas van Gent*,
Philippine, *Ysedyke*, *Axel*, és *Hulst* a' földig
rontattak, és mind kö falaik, mind kapuik fel
hányattak. Azok a' 80 ágyúk, mellyek a' múlt
Novemberben *Kotterdában*, és *Gröningában* le-
tartóztattak, és el foglaltattak a' Fr. seregek ál-
tal, Hollandiából Antverpiába, onnan pedig Fr.
Országba küldettek. Egynéhány ezen ágyúk kö-
zül *Hágában* öntetett az Anglus seregeknek szá-
mára.